

Huvudman

VAGGERYDS KOMMUN
info@vaggeryd.se

Beslut

Datum 2025-05-30

Dnr SI 2024:8350

Sida 1 (18)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Fenix Gymnasium 1 i Vaggeryds kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vaggeryds kommun att senast den **21 november 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande ange bristen/bristerna De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vaggeryds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vaggeryds kommun ska vidta följande åtgärder

Arbetsplatsförlagt lärande

1. Upphör att byta ut arbetsplatsförlagt lärande mot motsvarande utbildning förlagd till skolan i annat fall än om planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. (4 kap. 13 § gymnasieförordningen)
2. Se till att rektorn fattar beslut om vilka hela eller delar av kurser i utbildningen som ska förläggas till arbetsplatser. Besluten ska vara tydligt kopplade till innehållet i ämnes- och kursplanerna och det ska framgå vilka kursmoment som förlagts till apl. Besluten ska fattas innan det arbetsplatsförlagda lärandet påbörjas och ska dokumenteras. Besluten ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (4 kap. 12 § gymnasieförordningen)

Extra anpassningar

1. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie

undervisningen. Rektorn ska under perioden den 2 juni 2025 till den 11 november 2025 dokumentera vilka elever som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § skollagen).

Anmälan av kränkande behandling

1. Se till att all personal som får kännedom om att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med samtliga anmälningar om kränkande behandling som rektorn tagit emot under perioden den 2 juni 2025 till den 11 november 2025. (6 kap. 10 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Vaggeryds kommun en anmärkning avseende brister rörande studiehandledning på modersmål. Vaggeryds kommun ska senast den **21 november 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utbildning på introduktionsprogram, anmäla och starta utredning av särskilt stöd, skolans förebyggande arbete för att främja studiero, information om rätten till modersmålsundervisning samt särskilt beaktande av nationella prov.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:8350) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Fenix Gymnasium 1 i Vaggeryds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fenix Gymnasium 1 följer gällande bestämmelser om arbetsplatsförlagt lärande, information om rätten till modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmålet, utbildning på introduktionsprogram, extra anpassningar, anmäla och starta utredning av särskilt stöd, anmälan av kränkande behandling, skolans förebyggande arbete för att främja studiero samt särskilt beaktande av nationella prov.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 8 april 2025 och 9 april 2025 samt en kompletterande intervju med rektorn den 25 april 2025. Som en del av tillsynen har telefonsamtal med handledare för det arbetsplatsförlagda lärandet genomförts. Därutöver har även dokumentation granskats, bland annat huvudmannens plan för utbildning på introduktionsprogram, individuella studieplaner och poängplaner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inför tillsynsbesöket inkommit med poängplaner för respektive nationellt program. I huvudmannens poängplan anges antal timmar som ska förläggas på arbetsplatsförlagt lärande (apl) för respektive kurs på respektive program. Inför tillsynen har huvudmannen även inkommit med förteckning över elevers apl-platser och handledare.

Skolförlagd utbildning motsvarande apl

I inkommen dokumentation anges att eleverna på yrkesprogram ges totalt 16 veckor apl fördelat på tre år och att elever som påbörjar lärlingsutbildning i år 2 har hälften av sin utbildning förlagd till arbetsplats.

Enligt poängplanen ska eleverna på el- och energiprogrammet ha fyra veckors apl i år 2 och elva veckors apl i år 3. I inhämtade apl-listor framkommer att två elever i år 2 inte har haft fyra veckors apl på en arbetsplats under höstterminen 2024. Enligt lärare och rektorn beror detta på att skolan inte fått tag på tillräckligt många apl-platser, och att eleverna istället ges apl på skolan. Denna del av undervisningen räknas också som skolförlagd apl. Rektorn säger i intervju att skolan jobbar vidare för att samtliga elever nästa läsår ska få resterande elva veckors apl ute på arbetsplats.

Enligt poängplanen ska eleverna på bygg- och anläggningsprogrammet ha två dagar apl i veckan i år 2 och tre dagar apl i veckan i år 3. I inhämtade apl-listor framkommer att tre lärlingselever i år 2 på bygg- och anläggningsprogrammet avbrutit sin apl under innevarande läsår. Av intervju med elever framgår att vissa elever på bygg- och anläggningsprogrammet väljer att inte dyka upp på eller avbryter sin apl. Rektorn bekräftar att elever avbrutit sin apl och anger exempelvis som orsak att elever inte trivs eller fått avbryta på grund av misskötsamhet. Rektorn uppger att även dessa elever ges apl på skolan.

Rektorn säger vidare i intervju att skolan tar bygguppdrag från bland annat kommunen och att de elever som har apl på skolan därmed får motsvarande uppgifter som de elever som har apl ute på arbetsplatser samt att skolan räknar denna tid som apl. Dock, tillägger rektorn, arbetar skolan löpande med att eleverna ska få sin apl på arbetsplatser och de uppvaktar företag i närområdet att ta emot apl-elever, bland annat via programrådet.

Av inhämtad dokumentation samt intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att alla elever på vård- och omsorgsprogrammet,

industriprogrammet, barn- och fritidsprogrammet samt försäljning- och serviceprogrammet har apl-platser och att de får apl i 16 veckor under sin utbildning.

Fördelning av kurser till arbetsplatser

I de poängplaner Skolinspektionen tagit del av framkommer att fördelningen av kurser till arbetsplatsförlagt lärande gjorts avseende omfattning i tid, där ett visst antal timmar skolförlagts och resterande antal timmar fördelats till apl.

I intervju med rektorn framkommer att rektorn inte fattar beslut kring vilka kurser eller delar av kurser som fördelas till apl utan detta delegeras av rektorn till apl-ansvarig lärare på respektive program. Rektorn uppger att innehållet för apl diskuteras på programråden. Vidare framgår av intervju med rektorn att lärarna på vård- och omsorgsprogrammet samt barn- och fritidsprogrammet fördelat vilka delar av kursers moment och centrala innehåll som ska förläggas till apl. Enligt rektorn finns detta dokumenterat samt delges respektive apl-handledare. Rektorn säger vidare att det inte finns dokumenterat vilka delar av kurserna eller moment som ska fördelas till apl på el- och energiprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, försäljning- och serviceprogrammet eller det industritekniska programmet, åtminstone känner inte rektorn till att detta finns.

Av intervjuer med lärare som undervisar på yrkesprogrammen framgår att det varierar mellan de olika programmen hur tydligt det beslutats vilka delar av kurser som fördelats till apl. En lärare uppger att de inte kan ställa krav på vad eleverna ska lära sig på apl för då får de inte några platser. Det som ingår i apl är det i ämnesplanerna som enligt läraren kan anges vara vanligt förekommande arbetsuppgifter. Av intervjuer med ett urval av elevernas apl-handledare framgår att det för de flesta handledare är tydligt vad eleverna ska lära sig på apl och hur eleverna ska bedömas.

Apl ges under ledning av handledare

I inhämtade apl-listor framkommer att alla elever har en handledare på sina respektive apl-platser. Eleverna uppger i intervju att de har apl-platser som passar deras utbildning samt att de har kompetenta och lämpliga handledare. Det framgår även av de intervjuer som Skolinspektionen genomfört med handledare att skolan genom exempelvis besök och frågeformulär tar reda på om handledaren har rätt kompetens för att handleda en elev i arbetsplatsförlagt lärande. En övervägande del av de handledare som intervjuats har genomfört handledarutbildning och representeras i programrådet.

Lärare uppger att de ofta litar på företagets bedömning när det gäller handledare och att de följer upp hur det går och har gått för elever på apl både genom besök och kommunikation med elever och handledare.

Rektorn uppger att hanteringen av handledarfrågan delegeras till varje program och att skolan erbjuder handledarutbildning, vilket skolan är tydliga med i programrådet.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

Av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen framgår att om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om 1. planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller 2. utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i de fall som avses i första stycket bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs i första stycket 1, ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats.

Av 4 kap. 14 § gymnasieförordningen framgår att det för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.

Skolinspektionens bedömning

Skolförlagd utbildning motsvarande apl

Det framgår av utredningen att det finns elever som inte har en apl plats och istället får göra uppgifter på skolan. Skolförlagd utbildning motsvarande apl är endast möjlig i de fall som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen, det vill säga om planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller att utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför

skolan. Om inget av dessa undantag föreligger får apl inte bytas ut mot skolförlagd utbildning på så vis att den senare räknas in i den del av utbildningen som ska utgöra apl. Det framgår inte av utredningen att något av undantagen föreligger. Eftersom den skolförlagda undervisningen räknas som apl trots att ovannämnda undantagssituation inte föreligger bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolenhetens arbete i denna del.

Fördelning av kurser till arbetsplatser

Vad gäller vilka hela eller delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser framkommer det i intervjuer med handledare visserligen att flera av dem har kännedom om vad eleverna ska göra under elevernas arbetsplatsförlagda lärande. Det framgår dock av inhämtad dokumentation enbart i vilken omfattning kurserna ska fördelas till arbetsplatsförlagt lärande. Det framgår av intervjuer med lärare och rektorn att det inte fattats beslut om vilka delar av kurser eller moment som ska förläggas till arbetsplatsförlagt lärande, annat än på barn- och fritidsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att det finns brister gällande beslut om fördelningen av kurser till arbetsplatsförlagt lärande på bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, försäljning- och serviceprogrammet samt det industritekniska programmet.

Apl ges under ledning av handledare

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att eleverna ges arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämpliga.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framgår att alla elever som är i behov av extra anpassningar inte ges det. Lärare som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen uppger att det är för stora klasser eller undervisningsgrupper för att kunna ge alla elever i behov av extra anpassningar det. I en undervisningsgrupp med 30 elever går det enligt lärarna inte att hinna ge alla elever i behov av extra anpassningar det varje lektion. Lärare uppger i intervju att de istället ger anpassningar på gruppnivå för att kompensera för att de exempelvis inte hinner ge en enskild genomgång som individuell extra anpassning. De lärare som

undervisar i yrkesämnena uppger dock samstämmigt att de undervisar eleverna i mindre grupper och att de har möjlighet att ge alla elever i behov av extra anpassningar det.

Rektorn och elevhälsans personal instämmer i att alla elever inte fullt ut ges de extra anpassningar som de är i behov av. Rektorn säger att det dock inte beror på att skolan har för stora undervisningsgrupper utan snarare att enskilda lärare inte förstår vad en extra anpassning är och att lärarna inte har full förståelse för att det är deras ansvar att ge extra anpassningar. Enligt både elevhälsans personal och rektorn anser vissa lärare att elevhälsan ska ge eleverna extra anpassningar. Rektorn uppger vidare att skolan hela tiden arbetar med vad extra anpassningar är, när det ska ges och varför.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att ge elever de extra anpassningar som de behöver. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som är i behov av extra anpassningar som inte får sådant stöd.

Anmälan av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av dokumentation, bland annat skolans plan mot kränkande behandling och systematiska kvalitetsarbete. Av planen mot kränkande behandling framgår att skolledningen har reagerat på att skolan har få kränkkningsanmälningar, och i skolans systematiska kvalitetsarbete anges att skolan i högre grad behöver dokumentera och följa upp de kränkningar som sker.

Av intervjuer med elev, lärare, elevhälsans personal och rektorn framgår att alla kränkningar inte leder till en kränkkningsanmälan. En elev uppger att det förekommit återkommande grupperingar och utfrysning av olika elever i hans klass. Eleven säger att hen själv varit utfrysad och hen upplevde då att

skolan inte agerade så kraftfullt hen hade önskat och att det inte verkar ha gjorts någon kränkningsanmälan. Lärarna och elevhälsans personal bemöter detta med att de genomförde flera samtal med de inblandade eleverna och hade gruppstärkande övningar med klassen, men lärarna medger att de i det specifika fallet inte gjorde någon kränkningsanmälan. Lärarna förklarar detta med att eleverna ofta inte vill att de anmäler kränkningar för att inte göra saken värre. Flera lärare uppger vidare att även om vissa elever inte vill att de anmäler tar lärarna ändå tag i alla kränkningar. Det är enligt lärarna en liten skola där lärarna och eleverna har nära kontakt så de löser det snabbt på plats. Lärare uppger vidare att de har diskuterat att det är få personal överlag som gör kränkningsanmälningar på skolan. Enligt lärarna finns det tydliga rutiner kring anmälan av kränkande behandling på skolan, även om personalen inte alltid gör det de ska.

Elevhälsans personal säger att all personal inte alltid anmäler när de får kännedom om en kränkande behandling, även om det blivit bättre än tidigare läsår samt att det finns en rutin som är tydlig för all personal. Vidare finns enligt elevhälsans personal en inställning bland vissa lärare att eftersom de agerar vid kränkningar behövs ingen skriftlig anmälan samt att elevhälsans personal ska anmäla.

Rektorn uppger att hen är ganska säker på att alla kränkningar som kommer till personalens kännedom inte anmäls och att skolan jobbat med denna problematik under flera år. Det görs enligt rektorn väldigt få kränkningsanmälningar på gymnasiet jämfört med högstadiet och rektorns analys är att det sker kränkningar på gymnasieskolan men att personalen inte anmäler dessa. Rektorn säger att skolan kan ha haft en kultur av att inte anmäla och att personalen kanske inte heller haft ögonen öppna för vad som är en kränkning. Enligt rektorn sker internkontroll av de kränkningar som görs och de har jobbat med det på arbetsplatsträffar.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att anmäla kränkande behandling på skolenheten. Det framgår visserligen av utredningen att skolpersonal oftast agerar vid enskilda kränkningar, men det framgår vidare att lärare och övrig personal sällan anmäler kränkande behandling vilket innebär att dessa inte alltid kommer till rektors och huvudmans kännedom.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vaggeryds kommun verksamhet vid Fenix Gymnasium 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller arbetsplatsförlagt lärande, extra anpassningar och anmälan av kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Vaggeryds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning**Studiehandledning på modersmål****Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av informationsinhämtningen framgår att en elev i behov av studiehandledning på modersmålet inte ges det. Elevhälsans personal och rektorn säger samstämmt att en elev som går introduktionsprogrammet språkinträdning inte får studiehandledning på modersmålet i swahili fast eleven behöver det. Orsaken till detta är att huvudmannen inte har hittat någon studiehandledare i språket. Elevhälsans personal säger att det förts en diskussion om att lösa det digitalt men att de inte vet om det är beslutat eller inte.

Rättslig reglering

Enligt 9 kap. 9 § gymnasieförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. Skolinspektionens utredning visar att det finns en elev som har behov av studiehandledning i swahili som inte får det behovet tillgodosett.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Vaggeryds kommun verksamhet vid Fenix Gymnasium 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att ge samtliga elever i behov av studiehandledning på modersmålet det. Utredningen visar att det i nuläget är en elev i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får det. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Vaggeryds kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Utbildning på introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens plan för utbildningen på introduktionsprogram

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av huvudmannens plan för utbildningen på introduktionsprogram. Av planen framgår utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. Skolinspektionen har vidare tagit del av individuella studieplaner för de elever som går introduktionsprogram. Av de individuella studieplanerna framgår uppgifter om utbildningens mål och längd, grundskoleämnen, gymnasiekurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen. Av de individuella studieplanerna framgår även, när det är aktuellt, det

yrkesområde som utbildningen inriktas mot. Samtliga elever som går introduktionsprogram ges möjlighet att läsa såväl grundskoleämnena de saknar betyg i som gymnasiekurser. Elever som går introduktionsprogram säger i intervju att deras individuella studieplaner är korrekta samt att deras scheman stämmer överens med de ämnen och kurser som anges i deras individuella studieplaner.

Utbildningens innehåll på introduktionsprogram

Av inkommen dokumentation framgår att det finns 61 elever inskrivna på introduktionsprogram och Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av elevernas individuella studieplaner. Elever som går introduktionsprogram uppger att de läser de grundskoleämnena och gymnasiekurser som finns angivna i deras individuella studieplaner och som de saknar godkända betyg i. Av intervju med elever och lärare framgår att elever som blir klara med grundskoleämnena går vidare och läser gymnasiekurser. Av studieplaner och intervju med elever framgår vidare att de elever som läser yrkesintroduktion och programinriktat val läser både gymnasiegemensamma ämnen och de programspecifika ämnena såsom anges i huvudmannens plan. Elever som går yrkesintroduktion och programinriktat val läser de yrkeskurser som ingår i deras respektive utbildning samt har apl i samma omfattning som övriga elever. Av studieplaner och intervju med elever framgår vidare att de elever som läser språkintröduktion läser grundskoleämnena som eleven inte har godkända betyg i och gymnasiekurser. En elev som går språkintröduktion uppger i intervju att hen är klar med och fått betyg i vissa ämnen, så hen läser mer svenska. Eleven tillägger att när hen blir klar med ämnena på grundskolenivå ska hen läsa matematik på gymnasienivå, moderna språk och fler kurser i engelska. Av studieplaner framgår att elever som läser individuellt alternativ kan läsa såväl grundskolans ämnen som gymnasiekurser. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling ingår i utbildningen.

Rektorn uppger att alla elever på introduktionsprogram studerar heltid, men att de kan ha hålrum i schemat allt eftersom de blir färdiga med enstaka ämnen och att skolan då erbjuder eleverna att läsa gymnasiekurser. Det totala antalet elever som läser individuellt alternativ erbjuds undervisning på heltid, men majoriteten läser dock inte heltid då de har stora skolsvårigheter. Utbildningens omfattning bestäms när rektorn och studie- och yrkesvägledaren träffar eleven innan skolstart och de gör då upp en plan utifrån tidigare skolgång. Rektorn uppger att om eleven är i behov av det fattas det enskilda beslut om minskning av undervisningens omfattning för elever på individuellt alternativ eftersom all undervisning utformas på individnivå. Besluten dokumenteras enligt rektorn i skolans journalsystem i samband med att elevens individuella studieplan upprättas.

Rättslig reglering

Av 17 kap. 6 § skollagen framgår att utbildningen på introduktionsprogram ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl.

Av 17 kap. 7 § skollagen framgår att utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. Vidare anges att det för varje elev ska upprättas en individuell studieplan.

Av 1 kap. 17 § gymnasieförordningen framgår att en elevs individuella studieplan bland annat ska innehålla uppgifter om de val av kurser som eleven har gjort och, när det är aktuellt, elevens studier i grundskolans ämnen. Om eleven går ett introduktionsprogram ska den individuella studieplanen bland annat även innehålla uppgifter om utbildningens mål och längd samt om andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen.

Av 6 kap. 4 § gymnasieförordningen framgår att programinriktat val ska innehålla de grundskoleämnen som en elev inte har godkända betyg i och som krävs för att eleven ska bli behörig till ett nationellt program, och kurser som ingår i det nationella program som utbildningen är inriktad mot. Om utbildningen är inriktad mot ett yrkesprogram ska utbildningen innehålla arbetsplatsförlagt lärande enligt 4 kap. 12–14 §§. Arbetsplatsförlagt lärande behöver dock inte förekomma i den omfattning som anges där.

Av 6 kap. 5 § gymnasieförordningen framgår att yrkesintroduktion i huvudsak ska innehålla yrkesinriktad utbildning. Den får innehålla hela eller delar av kurser i karaktärsämnena och i gymnasiegemensamma ämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram eller annan yrkesinriktad utbildning. Utbildningen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande enligt 4 kap. 12–14 §§ eller praktik. Arbetsplatsförlagt lärande behöver dock inte förekomma i den omfattning som anges där. Hela utbildningen får skolförläggas om huvudmannen bedömer att detta uppenbart bäst gynnar eleven. Yrkesintroduktion får också innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Av 6 kap. 6 § gymnasieförordningen framgår att individuellt alternativ ska utformas utifrån elevens behov och förutsättningar. Utbildningen får innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i. Utbildningen får även innehålla hela eller delar av kurser i gymnasieämnen. Om eleven har förutsättningar för att läsa hela eller delar av kurser i

gymnasieämnena ska utbildningen också innehålla sådana. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Av 6 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att huvudmannen fortlöpande ska bedöma elevens kunskapsutveckling för att eleven så snart som möjligt ska komma vidare i sin utbildning.

Av 6 kap. 8 § gymnasieförordningen framgår att språkintrödfktion ska innehålla undervisning i grundskoleämnena svenska eller svenska som andraspråk. Undervisning i enbart dessa ämnen kan bedrivas under en kort inledande period. I övrigt ska språkintrödfktion utformas utifrån de bedömningar som ska göras enligt 7 § och innehålla de ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven inte har godkända betyg i och kurser i gymnasieämnena. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmäla och starta utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, elevhälsans personal och rektorn uppger samstämmigt att när en elev, trots extra anpassningar, befaras inte nå betygskriterierna för minst E i en kurs anmäler läraren detta till rektorn. Lärarna uppger att de har pedagogisk konferens med elevhälsoteamet (eht) cirka en gång i månaden där de stämmer av elevernas progression och resultat. Vid denna konferens diskuteras de elever som uppvisat svårigheter i undervisningen och om man inte ser en progression hos eleven anmäls denna till rektorn via eht.

Lärare, elevhälsans personal och rektorn uppger samstämmigt att rektorn efter varje anmälan startar en utredning av särskilt stöd. Lärarna säger att eht och rektorn alltid tar emot anmälan och att de inte varit med om att en elevs behov inte utretts. Rektorn tillägger att elev, vårdnadshavare och elevhälsans personal har ett inledande möte i samband med att utredning startas.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans förebyggande arbete för att främja studiero**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervju med elever framgår att det inte är studiero i vissa undervisningsgrupper och ämnen för eleverna i år 2. Eleverna i år 1 uppger att studieron är bättre för dem eftersom skolan valt att sammanföra andra klasser i de gymnasiegemensamma ämnena, vilket innebär att det blir lugnare på lektionerna. Lärarna instämmer i elevernas beskrivning och tillägger att skolan även har delat upp vissa undervisningsgrupper i mindre grupper.

Av inkommen dokumentation framgår att skolan kartlägger studieron genom trivselenkäter och att de har identifierat en ökad upplevelse av studiero på lektionerna. Studieron har varit ett utvecklingsområde tidigare läsår och aktiviteter har genomförts i syfte att öka studieron bland annat genom att samla in mobiltelefoner, införa fasta placeringar i klassrummen samt omfördela undervisningsgrupper vid schemaläggning. Vidare arbetar skolan med att öka studieron genom att höja undervisningens kvalitet med hjälp av ämnesdidaktiskt kollegium och genom att använda sig av gemensam lektionsstruktur.

Av intervju med elevhälsans personal samt rektorn framgår att man identifierat bristande studiero i vissa grupper och att man utifrån detta vidtagit åtgärder så som gemensamma regler, att dela klasser och sätta in extra resurs. I undervisningen i vissa ämnen har lärarna erbjudits handledning samt dubbelbemanning för de grupper där man identifierat att det ofta inte råder studiero. Inför kommande läsår planerar skolan att

fortsätta med att slå samman de klasser som innevarande läsår visat sig vara gynnsamt i år 1.

Rättslig reglering

I 5 kap. 3 § skollagen anges att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero.

Skolinspektionens bedömning

Vad gäller skolans förebyggande arbete för att främja studiero framkommer det visserligen vissa uppgifter om bristande studiero. Det framgår dock av intervjuer att det på skolan finns ett förebyggande arbete för att skapa studiero som bygger på en kartläggning och generella samt riktade åtgärder utifrån behov. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Information om rätten till modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I informationsinhämtningen Skolinspektionen tagit del av anges att skolan inte aktivt informerar eleverna om rätten till modersmålsundervisning eftersom ansvaret för detta ligger hos huvudmannens vuxenutbildning.

Elever uppger i intervju att de informerades om att de kunde läsa modersmål i grundskolan, och att de fortsatte med detta på gymnasieskolan. En elev uppger att eleven själv har ett annat modersmål och bekräftar att hen fått information om rätten till modersmålsundervisning. Lärarna ger i intervju olika exempel på hur skolan inför skolstart informerar eleverna om rätten till modersmålsundervisning, som att eleverna får ansöka om det vid skolvalet samt att de informeras vid skolstarten i aulan.

Rektorn uppger att organisationen kring information om modersmålsundervisning är under förändring och att det vid informationsinhämtningen därför angavs att skolan inte aktivt informerat om rätten till modersmålsundervisning. Rektorn uppger dock att eleverna informeras om rätten till modersmålsundervisning på olika sätt. Alla elever

får information om modersmålsundervisning när de gör val till gymnasiet, via antagningswebben. Där får de fylla i om de vill ha modersmålsundervisning och i vilket språk. Om elever tas emot under läsårets gång så tas frågan om modersmål upp med dessa elever i mötet med skolan. Rektorn säger vidare att alla elever som har rätt till modersmålsundervisning får det.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 19 § skollagen framgår att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och eleven har goda kunskaper i språket.

I 4 kap. 15–20 §§ gymnasieförordningen finns förtydligande bestämmelser om huvudmannens skyldigheter gällande modersmålsundervisning.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt beaktande av nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av officiell statistik framgår att det är stora avvikelser mellan provbetyg på nationella prov och kursbetyg i kurserna matematik 1a, matematik 2b, svenska 1 och svenska 3 vårterminen 2024, samt i svenska 3 vårterminen 2023.

Några intervjuade lärare uppger att de har diskuterat hur mycket de ska väga in resultaten från de nationella proven när de ska sätta betyg medan övriga lärare uppger att de visserligen diskuterar betygssättning, men inte hur detta ska ske i relation till provbetygen. På frågan om lärarna har särskilt beaktat resultaten på de nationella proven uppger en lärare att de kanske tolkat bedömningarna på lite olika sätt, men att det inte går att säga att lärarna inte särskilt beaktat betygsresultaten från de nationella proven.

Rektorn uppger att lärarna i samtal med rektorn säger att resultaten på nationella proven är viktiga och att lärarna beaktar dessa. Rektorn uppger vidare att det inte funnits särskilda skäl att inte särskilt beakta resultaten på nationella prov vid betygssättningen.

Huvudmannen uppger i synpunkter till tjänsteanteckningen att skolan varje år i juni har en resultatdialog där lärare får utvärdera resultaten på de nationella proven och jämföra dessa med kursbetygen. Detta görs både i ämnesgruppen på skolan och sedan gemensamt med högstadiet. Betygen dokumenteras i huvudmannens digitala systemstöd och jämförs där med resultaten på de nationella proven.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 25a § skollagen framgår att vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Vaggeryds kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att särskilt beakta resultat på nationella prov vid betygssättningen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare
Signerat av: Jenny Fahlman

X Elsa Widerberg

Föredragande
Signerat av: Elsa Widerberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Hilda Sjöberg och Isabelle Vesterlund medverkat.